

Υπόθεση T-210/02

British Aggregates Association

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κρατικές ενισχύσεις — Περιβαλλοντικός φόρος επί των αδρανών υλικών στο Ηνωμένο Βασίλειο — Απόφαση της Επιτροπής περί μη προβολής αντιρρήσεων — Προσφυγή ακυρώσεως — Παραδεκτό — Πρόσωπο το οποίο αφορά ατομικά η απόφαση — Επιλεκτικός χαρακτήρας — Υποχρέωση αιτιολογήσεως — Επιμελής και αμερόληπτη εξέταση»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο πενταμελές τμήμα) της 13ης Σεπτεμβρίου 2006 II - 2798

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προσφυγή ακυρώσεως — Φυσικά ή νομικά πρόσωπα — Πράξεις που τα αφορούν άμεσα και ατομικά
(Άρθρα 88 § 2 ΕΚ και 230, εδ. 4, ΕΚ)
2. Προσφυγή ακυρώσεως — Φυσικά ή νομικά πρόσωπα — Πράξεις που τα αφορούν άμεσα και ατομικά
(Άρθρα 88 §§ 2 και 3 ΕΚ και 230, εδ. 2 και 4, ΕΚ)

3. Κρατικές ενισχύσεις — Έννοια — Επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου
(Άρθρο 87 § 1 ΕΚ)
4. Κρατικές ενισχύσεις — Έννοια
(Άρθρα 6 ΕΚ, 87 § 1 ΕΚ και 88 §§ 2 και 3 ΕΚ)
5. Κρατικές ενισχύσεις — Έννοια
(Άρθρο 87 § 1 ΕΚ)
6. Κρατικές ενισχύσεις — Απόφαση της Επιτροπής περί μη προβολής αντιρρήσεων, κατόπιν του προκαταρκτικού σταδίου εξέτασως, σε περίπτωση επιβολής τομεακού οικολογικού φόρου
(Άρθρα 88 §§ 2 και 3 ΕΚ και 253 ΕΚ)
7. Κρατικές ενισχύσεις — Έννοια — Επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου
(Άρθρα 87 § 1 ΕΚ και 91 ΕΚ)
8. Κρατικές ενισχύσεις — Εξέταση εκ μέρους της Επιτροπής — Προκαταρκτικό στάδιο και στάδιο κατ' αντιπαράθεση εξετάσεως
(Άρθρο 88 §§ 2 και 3 ΕΚ· κανονισμός 659/1999 του Συμβουλίου, άρθρα 4 § 4 και 13 § 1)
9. Κρατικές ενισχύσεις — Διοικητική διαδικασία — Υποχρεώσεις της Επιτροπής — Επιμελής και αμερόληπτη εξέταση των καταγγελιών
(Άρθρο 88 § 3 ΕΚ)

1. Το γεγονός ότι μια ένωση επιχειρήσεων υπέβαλε καταγγελία σχετικά με υποτιθέμενη κρατική ενίσχυση στην Επιτροπή και εξέφρασε την επιθυμία να παρέμβει στη διαδικασία ως ενδιαφερόμενο μέρος κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ δεν αρκεί να της προσδώσει την ιδιότητα του ενεργητικώς νομιμοποιημένου προσώπου να προσφύγει κατά της προσβαλλόμενης αποφάσεως περί μη κινήσεως της επίσημης διαδικασίας εξέτασως. Ειδικότερα, το γεγονός ότι η συγκεκριμένη καταγγελία, καθώς και άλλες, ώθησαν την Επιτροπή να εξετάσει το πεδίο εφαρμογής του εθνικού μέτρου με την προσβαλλόμενη

απόφαση, δεν επιτρέπει την εξομοίωση της ενώσεως με διαπραγματευτή, τη θέση του οποίου επηρέασε η εν λόγω απόφαση.

(βλ. σκέψη 46)

2. Στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπει το άρθρο 88 ΕΚ, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, της προκαταρκτικής φάσεως εξετάσεως των ενισχύσεων που καθιερώνει η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού με μοναδικό σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να σχηματίσει μια πρώτη γνώμη επί του συμβιβαστού, εν όλω ή εν μέρει, της επίδικης ενισχύσεως και, αφετέρου, της φάσεως εξετάσεως την οποία προβλέπει η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου. Μόνον στο πλαίσιο της φάσεως αυτής, η οποία έχει ως σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διαφωτιστεί πλήρως επί του συνόλου των στοιχείων της υποθέσεως, η Συνθήκη προβλέπει την υποχρέωση της Επιτροπής να οχλήσει τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Οσάκις η Επιτροπή, χωρίς να κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ επίσημη διαδικασία εξέτασεως, διαπιστώνει, με απόφαση εκδιδόμενη βάσει της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, ότι μια ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, τα πρόσωπα υπέρ των οποίων έχουν προβλεφθεί οι δικονομικές αυτές εγγυήσεις μπορούν να επιτύχουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την απόφαση αυτή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή. Για τους λόγους αυτούς, ο κοινοτικός δικαστής κρίνει παραδεκτή προσφυγή σκοπούσα την ακύρωση παρόμοιας αποφάσεως όταν ασκείται από ενδιαφερόμενο κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, ο οποίος, ασκώντας την προσφυγή του, επιδιώκει να προασπίσει τα δικονομικά δικαιώματα που αντλεί από την τελευταία αυτή διάταξη. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, ενδιαφερόμενοι, κατά την έννοια

του άρθρου άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, και δυνάμενοι να ασκήσουν προσφυγή, είναι τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις των οποίων τα συμφέροντα επηρεάζει ενδεχομένως η χορήγηση ενισχύσεως, ήτοι ιδίως οι ανταγωνιστικές των δικαιούχων της εν λόγω ενισχύσεως επιχειρήσεις και οι επαγγελματικές οργανώσεις.

Αντιθέτως, αν ο προσφεύγων αμφισβητεί το βάσιμο της αποφάσεως περί εκτιμήσεως της ενισχύσεως ως τοιαύτης, το γεγονός απλώς και μόνον ότι μπορεί να θεωρηθεί ως ενδιαφερόμενος κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ δεν αρκεί για να κριθεί παραδεκτή η προσφυγή. Οφείλει, ως εκ τούτου, να καταδείξει ότι τυγχάνει ειδικού καθεστώτος, ήτοι ότι η απόφαση τον θίγει λόγω ορισμένων ιδιοτήτων ή πραγματικής καταστάσεως που τον χαρακτηρίζουν έναντι οποιουδήποτε άλλου προσώπου, και τον εξατομικεύουν ως εκ τούτου κατ' αναλογία προς τον αποδέκτη παρόμοιας αποφάσεως. Αυτό συμβαίνει, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία η θέση του προσφεύγοντος στην αγορά επηρεάζεται ουσιαστικά από την ενίσχυση που αποτελεί αντικείμενο της επίδικης αποφάσεως.

Κατόπιν αυτού, είναι παραδεκτή προσφυγή ενώσεως επιχειρήσεων με την οποία αμφισβητείται το βάσιμο αποφάσεως της Επιτροπής να μη προβάλει αντιρρήσεις, μετά την περάτωση της προκαταρκτικής φάσεως εξέτασεως κρατικού μέτρου όταν αυτό επηρεάζει ουσιαστικά την κατάσταση ενός τουλάχιστον εκ των μελών της προσφεύγουσας

επί της αγοράς. Στην περίπτωση αυτή, είναι θεμιτό η ένωση να επικαλείται οποιονδήποτε λόγο περί ελλείψεως νομιμότητας από τους απαριθμούμενους στο άρθρο 230, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και όχι μόνον τον λόγο που αντλείται από την αθέτηση της υποχρέωσης περί κινήσεως της επίσημης διαδικασίας εξέτασης.

(βλ. σκέψεις 49-54, 68)

στής εξετάζει αν η Επιτροπή έκρινε δικαιολογημένα ότι η διαφοροποίηση μεταξύ επιχειρήσεων σε θέματα πλεονεκτημάτων ή επιβαρύνσεων που επιφέρει το συγκεκριμένο μέτρο ανάγεται στη φύση ή την οικονομία του εφαρμοστέου γενικού συστήματος. Αν η σχετική διαφοροποίηση θεμελιώνεται σε άλλους στόχους από εκείνους που επιδιώκει το γενικό σύστημα, το επίδικο μέτρο λογίζεται κατ' αρχήν ως πληρούν την προβλεπόμενη στο άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ προϋπόθεση επιλεξιμότητας.

3. Για να αποτελέσει κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, ένα μέτρο πρέπει ιδίως να είναι σε θέση να παράσχει επιλεκτικό πλεονέκτημα αποκλειστικά υπέρ ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων τομέων δραστηριότητας. Πράγματι, το συγκεκριμένο άρθρο αφορά τις ενισχύσεις που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό «διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής». Συναφώς, η σχετική διάταξη δεν διακρίνει ανάλογα με τις αιτίες ή τους σκοπούς ενός μέτρου ελαφρύνσεως των φορολογικών επιβαρύνσεων που φέρει συνήθως μια επιχείρηση, αλλ' ορίζει το μέτρο με γνώμονα τα αποτελέσματά του. Εξ αυτού έπεται ότι ούτε ο φορολογικός χαρακτήρας ούτε ο οικονομικός ή κοινωνικός σκοπός ή οι στόχοι προστασίας του περιβάλλοντος ή της ασφαλείας των προσώπων που ενδεχομένως επιδιώκονται με παρόμοιο μέτρο αρκούν για να αποκλείσουν ευθύς εξ αρχής την εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου.

Κατά τον έλεγχο του επιλεκτικού χαρακτήρα ενός μέτρου, ο κοινοτικός δικα-

(βλ. σκέψεις 105-107)

4. Ένας οικολογικός φόρος είναι αυτοτελές φορολογικό μέτρο που διακρίνεται από τον περιβαλλοντικό σκοπό του και την ειδική φορολογική βάση του. Προβλέπει τη φορολόγηση ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών προκειμένου το περιβαλλοντικό κόστος να συμπεριληφθεί στην τιμή τους και/ή να καταστούν τα ανακυκλωμένα προϊόντα περισσότερο ανταγωνιστικά και να στραφούν οι παραγωγοί και οι καταναλωτές προς δραστηριότητες με περισσότερο σεβασμό προς το περιβάλλον. Είναι θεμιτό τα κράτη μέλη, τα οποία διατηρούν, στην παρούσα φάση εξέλιξης του κοινοτικού δικαίου, ελλείψει συντονισμού στον τομέα αυτό, την αρμοδιότητά τους σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής, να θεσπίζουν τομεακούς οικολογικούς φόρους, προκειμένου να επιτυγχάνουν ορισμένους περιβαλλοντικούς στόχους. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα ιδίως σε επίπεδο εξισορροπήσεως των διαφόρων διακυβευομένων συμφερόντων, ορισμού των προτεραιοτήτων τους σε θέματα

προστασίας του περιβάλλοντος και επακόλουθου καθορισμού των αγαθών ή υπηρεσιών που αποφασίζουν να επιβαρύνουν με οικολογικό φόρο.

Εξ αυτού έπεται ότι, κατ' αρχήν, το γεγονός απλώς και μόνον ότι ένας οικολογικός φόρος συνιστά επί τούτου μέτρο, στοχεύον ορισμένα αγαθά ή συγκεκριμένες υπηρεσίες, και ότι, δεν δύναται να ενταχθεί σε γενικό φορολογικό σύστημα, εφαρμοστέο επί του συνόλου των παρεμφερών δραστηριοτήτων με συγκρίσιμο αντίκτυπο στο περιβάλλον, δεν επιτρέπει να θεωρηθεί ότι οι μη επιβαρυνόμενες με οικολογικό φόρο παρεμφερείς δραστηριότητες απολαύουν επιλεκτικού πλεονεκτήματος. Ειδικότερα, η μη φορολόγηση παρομοίων παρεμφερών δραστηριοτήτων με οικολογικό φόρο βαρύνοντα ορισμένα ειδικά προϊόντα δεν μπορεί να εξομοιωθεί με μέτρο ελαφρύνσεως παρεκκλίνον από σύστημα επιβαρύνσεων ιδίως των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι χαρακτηριστικό γνώρισμα του οικολογικού φόρου είναι ακριβώς το πεδίο εφαρμογής του και ο ίδιος στόχος του, με αποτέλεσμα εκ του γεγονότος αυτού να μην μπορεί κατ' αρχήν να αναχθεί σε κανένα γενικό σύστημα.

αφορώντων τις κρατικές ενισχύσεις κοινοτικών κανόνων, να λάβει υπόψη τις συνδεδεμένες με την προστασία του περιβάλλοντος κατά το άρθρο 6 ΕΚ απαιτήσεις. Πράγματι, το οικείο άρθρο προβλέπει ότι οι σχετικές απαιτήσεις πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και στην εφαρμογή ιδίως ενός καθεστώτος διασφαλίζοντας ότι δεν νοθεύεται εντός της κοινής αγοράς ο ανταγωνισμός.

Εξάλλου, ελέγχοντας απόφαση της Επιτροπής περί μη κινήσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, το Πρωτοδικείο οφείλει να περιορίζεται, ενόψει της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως της οποίας απολαύει η Επιτροπή κατά την εφαρμογή του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, στον έλεγχο της τηρήσεως των κανόνων διαδικασίας και αιτιολογήσεως, καθώς και του υποστατού των πραγματικών περιστατικών βάσει των οποίων χώρησε η αμφισβητούμενη επιλογή, της μη συνδρομής πρόδηλης πλάνης περί την εκτίμηση των εν λόγω πραγματικών περιστατικών, καθώς και της μη καταχρήσεως εξουσίας.

(βλ. σκέψεις 114-118)

Εντός του νομικού αυτού πλαισίου, δεδομένου ότι οι οικολογικοί φόροι συνιστούν εκ φύσεως ειδικά μέτρα θεσπιζόμενα από τα κράτη μέλη εντός των ορίων της περιβαλλοντικής πολιτικής τους, ενός τομέα για τον οποίο εξακολουθούν να είναι αρμόδια ελλείψει μέτρων εναρμονίσεως, εναπόκειται στην Επιτροπή, κατά την εκτίμηση ενός οικολογικού φόρου υπό το φως των

5. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως, υπό το φως των κοινοτικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, ενός οικολογικού φόρου θεσπισθέντος από κράτος μέλος και πλήττοντος κατ' αρχήν την εμπορία των πρωτογενών αδρανών υλικών —

ήτοι των κοκκωδών υλικών πρώτης εξόρυξεως που χρησιμοποιούνται στον κατασκευαστικό κλάδο και στα δημόσια έργα— και στοχεύοντας στο να μεγιστοποιηθεί η προσφυγή σε ανακυκλωμένα αδρανή υλικά ή σε άλλα προϊόντα υποκαταστάσεως σε σχέση με τα παρθένα αδρανή υλικά, στην προώθηση ορθολογικής χρήσεως των παρθένων αδρανών υλικών και στη διασφάλιση της εσωτερικοποιήσεως του περιβαλλοντικού κόστους από την εξόρυξη των αδρανών υλικών σύμφωνα με την αρχή ο ρυπαίνων πληρώνει, το γεγονός ότι τα υλικά που διατίθενται στο εμπόριο προς χρήση άλλη εκείνης των αδρανών υλικών δεν εμπίπτουν στον τομέα τον οποίο πλήττει ο φόρος δεν εμπεριέχει στοιχεία κρατικής ενισχύσεως. Πράγματι, η απαλλαγή τους δεν έχει οποιονδήποτε κατά παρέκκλιση χαρακτήρα έναντι του συστήματος του οικείου οικολογικού φόρου. Ειδικότερα, η απόφαση επιβολής ενός οικολογικού φόρου αποκλειστικά και μόνον στον τομέα των αδρανών υλικών —και όχι εν γένει στο σύνολο των τομέων εκμεταλλεύσεως των λατομείων και των ορυχείων που έχουν τον ίδιο αντίκτυπο επί του περιβάλλοντος με την εξόρυξη των αδρανών υλικών— ανήκει στην αρμοδιότητα του οικείου κράτους μέλους να προσδιορίζει τις αρμοδιότητές του σε θέματα οικονομικής, φορολογικής και περιβαλλοντικής πολιτικής. Παρόμοια επιλογή, ακόμη και αν αιτιολογείται από τη μέριμνα κατοχυρώσεως της διεθνούς ανταγωνιστικότητας ορισμένων τομέων, δεν παρέχει επομένως την ευχέρεια αμφισβήτησεως της ακολουθίας του οικολογικού φόρου σε σχέση με τους επιδιωκόμενους περιβαλλοντικούς στόχους.

Επιπλέον, είναι θεμιτό το οικείο κράτος μέλος, στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής του, να καθορίζει ελεύθερος

τα υλικά προς χρήση τους ως αδρανών υλικών που κρίνει σκόπιμο να φορολογήσει και να αποκλείσει, ενόψει των επιδιωκόμενων περιβαλλοντικών στόχων, από το πεδίο εφαρμογής του οικολογικού φόρου ορισμένα υλικά ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται ως αδρανή υλικά μετά την εξόρυξή τους, δοθέντος ότι η απαλλαγή των οικείων υλικών επιτρέπει τη χρήση τους ως υποκαταστάτων των πρωτογενών αδρανών υλικών που αποτελούν αντικείμενο του οικολογικού φόρου και δύναται με τον τρόπο αυτό να συμβάλει στον εξορθολογισμό της εξόρυξεως και της χρήσεώς τους υπό το φως των επιδιωκόμενων περιβαλλοντικών στόχων.

Τέλος, η επιβολή του οικολογικού φόρου επί ορισμένων υλικών μη δυναμένων να αντικατασταθούν από προϊόντα υποκαταστάσεως δύναται ευλόγως να ανταποκριθεί στον στόχο του οικολογικού φόρου περί εσωτερικοποιήσεως του συνδεόμενου με την παραγωγή των πρωτογενών αδρανών υλικών περιβαλλοντικού κόστους, εφόσον το ύψος του αντιστοιχεί κατά προσέγγιση στο μέσον περιβαλλοντικό κόστος που συνδέεται με την εξόρυξη των αδρανών υλικών.

Επίσης, η φορολόγηση των παραγώγων προϊόντων κατόπιν της εξόρυξεως υλικών μη δυναμένων να αντικατασταθούν από προϊόντα υποκαταστάσεως δικαιολογείται από την αρχή ο ρυπαίνων πληρώνει, ενώ επίσης δικαιολογείται και από τον στόχο του οικολογικού φόρου για την προώθηση περισσότερο

ορθολογιστικής εξορύξεως και επεξεργασίας των αδρανών υλικών, κατά τρόπον ώστε να μειώνεται το ποσοστό αδρανών υλικών κατώτερης ποιότητας.

(βλ. σκέψεις 124, 127-128, 130, 135-137, 139)

6. Η απαιτούμενη αιτιολόγηση μας αποφάσεως ληφθείσας επί θέματος κρατικών ενισχύσεων δεν μπορεί να καθορίζεται με γνώμονα το συμφέρον προς πληροφόρηση μόνον του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η απόφαση αυτή. Ειδικότερα, απόκειται στην Επιτροπή, οσάκις εγκρίνει μέτρο μετά την προβλεπόμενη στο άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ προκαταρκτική φάση εξετάσεως, να εκθέσει συνοπτικά τους κύριους λόγους της εγκριτικής αυτής αποφάσεως ώστε να παράσχει στους τρίτους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να λάβουν γνώση της αιτιολογήσεώς της και να εκτιμήσουν τη σκοπιμότητα ασκήσεως προσφυγής κατά της εν λόγω αποφάσεως προκειμένου να διεκδικήσουν τα δικονομικά δικαιώματα που τους αναγνωρίζει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

Όσον αφορά ειδικότερα απόφαση της Επιτροπής περατώνουσα την προκαταρκτική διαδικασία εξετάσεως και καταλήγουσα στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται η προσαπτόμενη από καταγγέλλοντα κρατική ενίσχυση, η Επιτροπή οφείλει εν πάση περιπτώσει να εκθέσει επαρκώς στον καταγγέλλοντα τους λόγους για τους οποίους τα προβληθέντα με την καταγγελία πραγματικά και νομικά στοιχεία δεν υπήρξαν επαρκή

προς απόδειξη της υπάρξεως κρατικής ενισχύσεως. Πάντως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λάβει θέση επί στοιχείων τα οποία είναι προδήλως άσχετα, ασήμαντα ή σαφώς δευτερεύοντα.

Η απόφαση της Επιτροπής να μη προβάλλει αντιρρήσεις, μετά την προκαταρκτική διαδικασία εξετάσεως σχετικά με τομεακό οικολογικό φόρο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πάσχουσα έλλειψη αιτιολογήσεως ως εκ του ότι εκθέτει συνοπτικώς βασικές σκέψεις στις οποίες στηρίχθηκε ενόψει της ελευθερίας των κρατών μελών να καθορίζουν τη φορολογική πολιτική τους προσφεύγοντας όπως εν προκειμένω στη θέσπιση οικολογικού φόρου και του γεγονότος ότι η καταγγέλουσα είναι ένωση ενημερωμένων επιχειρηματιών.

(βλ. σκέψεις 142-143, 146)

7. Αφ' ης στιγμής ένας οικολογικός φόρος, ο οποίος εφαρμόζεται στην εμπορία των αδρανών υλικών και πλήττει τα προϊόντα και όχι τα εισοδήματα των παραγωγών, συνιστά σαφώς έμμεσο φόρο, διεπόμενο από την αρχή της φορολογήσεως στη χώρα προορισμού, σύμφωνα με το άρθρο 91 ΕΚ, η απαλλαγή που απολαμβάνουν οι εξαγωγείς δικαιολογείται από την εσωτερική λογική του φορολογικού συστήματος, οπότε εκφεύγει της

εφαρμογής του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ ως μη παρέχουσα επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ των εξαγωγών.

ταρκτική εξέταση, ότι το παράνομο μέτρο εγείρει αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά του.

Χορηγώντας παρόμοια απαλλαγή, το οικείο κράτος μέλος κάνει χρήση της ευχερείας που διαθέτει να διάκειται ευμενώς έναντι των συνδεομένων με τη δομή του οικείου φορολογικού συστήματος παραμέτρων σε σχέση με τους επιδιωκόμενους περιβαλλοντικούς στόχους, το δε γεγονός ότι άλλα κράτη μέλη προβαίνουν σε διαφορετικές επιλογές στερείται λυσιτελείας.

(βλ. σκέψεις 151-153)

8. Η υποχρέωση της Επιτροπής να εξετάσει εκ προοιμίου τυχόν παράνομη ενίσχυση με το οικείο κράτος μέλος, αιτούμενη ενδεχομένως την παροχή πληροφοριών, δεν απαλλάσσει το εν λόγω θεσμικό όργανο από την υποχρέωσή του να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, ιδίως αν, υπό το φως των ληφθεισών πληροφοριών, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες εκτιμήσεως του εξεταζόμενου μέτρου. Πράγματι, παρόμοια υποχρέωση είναι ευθεία απόρροια του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, και επιβεβαιώνεται άλλωστε ρητώς από τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου [88 ΕΚ], οσάκις η Επιτροπή διαπιστώνει, μετά από προκα-

Πράγματι, η διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ καθίσταται απαραίτητη αφ' ης στιγμής η Επιτροπή αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες προκειμένου να εκτιμήσει αν ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορεί να αρκεστεί στην προκαταρκτική φάση του άρθρου 88, παράγραφος 3, προκειμένου να λάβει ευνοϊκή απόφαση υπέρ συγκεκριμένου κρατικού μέτρου παρά μόνον αν είναι σε θέση να διαμορφώσει την πεποίθηση, μετά από μια πρώτη εξέταση, ότι η εν λόγω ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Αντιθέτως, αν από την πρώτη αυτή εξέταση η Επιτροπή σχηματίσει αντίθετη γνώμη ή αν δεν μπορέσει να υπερβεί όλες τις δυσχέρειες που ανέκυψαν κατά την εκτίμηση του συμβιβαστού του εν λόγω μέτρου με την κοινή αγορά, τότε οφείλει να συγκεντρώσει όλες τις αναγκαίες γνώμες και να κινήσει προς τον σκοπό αυτό τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

Το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη το συμφέρον του οικείου κράτους μέλους προς ταχεία έκδοση αποφάσεως δεν παρέχει αφ' εαυτού τη δυνατότητα

να εικάζεται ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο στηρίχτηκε σε άλλα κριτήρια εκτός των αφορώντων την έλλειψη σοβαρών δυσχερειών εκτιμήσεως, προκειμένου να αποφασίσει να μη κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως.

ανωτέρω διάταξη προκαταρκτικής φάσεως, προς το συμφέρον της ορθής εφαρμογής των θεμελιωδών κανόνων της Συνθήκης που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, να προβεί σε επιμελή και αμερόληπτη εξέταση των καταγγελιών αυτών.

(βλ. σκέψεις 165-166, 168)

9. Εφόσον οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι υπέβαλαν στην Επιτροπή καταγγελίες σχετικά με κρατικά μέτρα που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο κοινοποιήσεως σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ, το εν λόγω θεσμικό όργανο οφείλει, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης με την

Ελλείψει οποιασδήποτε άλλης ενδείξεως, το γεγονός απλώς και μόνον ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε ταχέως δεν επιτρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα περί ανεπαρκούς έρευνας.

(βλ. σκέψεις 177-178)